

УДК 334.025

Поправська В. - ст. гр. ПФс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Тимошик Н.С.

Popravska V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IMPROVEMENT OF COST MANAGEMENT ENTERPRISES

Supervisor: Ph.D. Assoc. Tymoshyk N.S.

Ключові слова: витрати, ресурси, управлінські рішення.

Keywords: costs, resources, management decisions

Ефективність функціонування підприємства залежить від раціонального використання усіх видів ресурсів, що обумовлює необхідність переходу до єдиної системи управління витратами.

Управління витратами – це складний багатоаспектний та динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства. В сучасних умовах управління витратами означає створення єдиної, раціональної чітко та безперебійно функціонуючої системи з певними цільовими установками та взаємопов'язаними елементами.

Система управління витратами спрямована на вирішення наступних завдань:

- здійснення контролю за ходом господарської діяльності підприємства;
- виявлення тенденцій змін рівня, обсягу та структури витрат на обсяг виробництва та одиницю продукції;
- збір, аналіз інформації про витрати;
- нормування, планування витрат у розрізі елементів, виробничих підрозділів і видів продукції;
- пошуку резервів економії ресурсів і оптимізації витрат.

Система управління витратами є специфічною і характеризується певними ознаками:

- цілеспрямованістю – оптимізація рівня витрат на виробництво, реалізацію продукції та забезпечення одержання доходу;
- складністю – наявність значної кількості підсистем;
- гнучкістю – пристосування до змін впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища;
- керованістю – можливість змін у функціональній системі в залежності від потреб виробництва.

Необхідність удосконалення механізму управління витратами обумовлена такими факторами:

- посиленням конкуренції на ринках матеріалів і сировини;
- зміною і нестабільністю цін на ресурси виробництва;
- визначення технічних способів виміру, збору, аналізу та підготовки інформації для оцінки, планування та прийняття управлінських рішень щодо оптимізації витрат.

Витрати – це грошова оцінка матеріалів, сировини, трудових ресурсів, що використовуються в процесі виробництва, а також об'єкт управління, який характеризується певними особливостями як різноманітність, складність їх оцінки та обліку.

Ефективна система управління витратами ґрунтується на дотриманні певних принципів:

- системний підхід;
- орієнтація на задоволення виключно власних інформаційних потреб підприємства при управлінні його виробничо-збутовою діяльністю;
- самостійне визначення самим підприємством форм та документації системи управління витратами;
- пріоритет стратегічних цілей перед поточними завданнями;
- принцип безперервності;
- наскрізна уніфікована стабільна систематизація та кодування всіх планово-облікових номенклатур;
- принцип бюджетного (кошторисного) методу управління витратами, собівартістю й дохідністю підприємства;
- принцип взаємодії підрозділів підприємства через дані бюджетів;
- принцип оцінки результатів діяльності підрозділів на основі бюджетів і внутрішньої звітності;
- принцип участі персоналу підприємства (партисипативності) в процедурах управління витратами;
- принцип економічної обґрунтованості та достовірності;
- принцип мінімальної трудомісткості.

Інструментами системи управління витратами є кількісні методи оцінки динаміки витрат; економіко-математичні методи; методи оперативної й стратегічної діагностики; моделювання документообігу; розрахунково-аналітичні та статистичні методи; нормативне регулювання; бюджетування; програмно-цільові методи.

Необхідно правильно визначити завдання, які стоять перед системою та відповідають цілям підприємства а саме:

- обґрунтування управлінських рішень щодо виробництва та реалізації продукції, послуг;
- коригування планових показників відповідно до змін ринкової кон'юнктури та впливу зовнішніх факторів;
- визначення витрат за основними функціями управління;
- пошук резервів зниження витрат на всіх етапах виробничого процесу та в усіх виробничих підрозділах підприємства;
- вибір нормування витрат;
- чітке калькулювання витрат за економічними елементами, стадіями та структурами виробництва;
- планомірне удосконалення організації та технології виробництва;
- матеріальне стимулювання ресурсозбереження;
- вибір системи управління витратами, що відповідає умовам роботи підприємства

Таким чином, управління витратами можна визначити як систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, заснованих на використанні об'єктивних економічних законів.